

**Javaslatok a turisztikai desztináció menedzsment (TDM) létrehozásához
szükséges döntésekre és változásokra,
a TDM-szervezet létrehozására kiírt pályázat feltételeinek megfelelően**

Javaslattevő: Marcziné Szappanos Judit,
a Sárospatak Turizmusáért Egyesület (TDM-szervezet) munkatársa,
a Tourinform Sárospatak irodavezetője,
az Újbástya Rendezvénycentrum turisztikai menedzsere

Sárospatak, 2009. június

SÁROSPATAK ÉS KÖRNYÉKE KIEMELKEDŐ TURISZTIKAI VONZERŐVEL RENDELKEZIK, EZÉRT A TERÜLETEN A TURIZMUS GAZDASÁGI JELENTŐSÉGE ÓRIÁSI, ALAPJÁT KÉPEZVE A FOLYAMATOS ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSNEK.

I. A fenti állítás igazának feltétele, hogy

- egy átfogó, mindenre kiterjedő, „turisztikai jellegű” szemlélet hassa át a mindennapi élet valamennyi területét, és
- a turizmus szereplői nagyobb odafigyeléssel kezeljék az ágazatra ható tényezőket ill. végezzék ilyen jellegű tevékenységüket.

A fenti állítás valóra váltásában nyújt segítséget a TDM-szervezetek létrehozására kiírt pályázat (ÉMOP-2008-2.3.1 TDM-pályázat).

A pályázat JELENTŐSÉGÉT NEM elsősorban az elnyerhető TÁMOGATÁS ÉRTÉKE – akár 45 millió forint – adja, hanem a támogatás elnyerésének feltételeként kialakítandó SZERVEZETI RENDSZER és a középtávú FENNTARTHATÓSÁGI ÉS FEJLESZTÉSI TERVEK kidolgozása!

II. Néhány példa a jelenleg hiányos, átfogó „turisztikai jellegű” szemlélet és a nagyobb odafigyelés jelentőségének alátámasztására, ahol a szükséges anyagi ráfordítás összege jóval kisebb a bevételkiesés és az okozott kár – anyagi vagy imázsban okozott – mértékéhez képest:

- A városon belüli és kívüli kitáblázottság nem megfelelő: a város mellett a főúton elhaladók számára semmi sem jelzi, hogy Sárospatakon termálfürdő működik; a Termálfürdőhöz való eligazítás a városon belül az idegenek részére nem elég hatékony, hiszen a Sátoraljaújhely felől érkező turisták gyakran a Tourinform-irodában kérnek térképet és útbaigazítást; a látnivalók és a fontos információk jelölése kevés és hiányos.
- A hamarosan nyíló Termálfürdő tudatos marketing-tevékenységének elmaradása: a megújult termálfürdő új típusú vendégkört igényel, mind belföldről, mind külföldről, amely érdeklődik városunk és környéke kulturális, gasztronómiai és egyéb turisztikai értékei iránt is! Célzott marketing mellett is jelentős időt vesz igénybe az új közönség elérése és megnyerése, így a tevékenység elmaradása vagy időbeli csúszása bevételkiesést okozhat.
- A nagy jelentőségű rendezvények turisztikai attrakcióként való kezelésének hiánya: a Pünkösdi Szent Erzsébet Napok nemcsak a speciális igényű vallási turizmus résztvevői, hanem az átlagos turista számára is vonzó rendezvény, amit komplex turisztikai terméké kell tenni. A rendezvény jelentőségének a körültekintő szervezésben is meg kell nyilvánulnia, figyelembe véve az időjárás változékonyságát és a turisztikai szakmai szempontokat is!
- A nyilvános WC-k nem elegendő száma és nyitvatartási ideje:
A Rákóczi utcai felújított nyilvános WC nyitvatartási ideje: hétköznap 8.00 – 14.00 és szombaton 8.00 – 12.00, vasárnap zárva. A többnyire hétvégén érkező turisták alig tudják igénybe venni. Semmilyen eligazító tábla nem jelzi a városban, az épületen sincs felirat. Sötétben nem lehet megtalálni, bár olyankor nincs is nyitva.
A városban ezen kívül az állomáson található nyilvános WC, a többi vagy rossz állapota miatt (Iskolakert), vagy egyéb okok miatt nem üzemel (Vízikapu).

- Természeti értékeink megóvása nem megfelelő: a természetvédelem alatt álló Mandulás-hegy kirándulóútvonalai szemetesek, a patakparton elvitelre vár a mezőgazdasági és építési hulladék. A Hotyka-patak háztartási szeméttel szennyezett. A Botkő és a Tengersizem – szintén védett kirándulóhelyek – növényekkel benőttek. A Bodrog kihasználása csekély, hiányzik a vízitúrázókat fogadó folyóparti kemping és a folyóparti szabad strand.
- A turisztikai attrakcióként számon tartott múzeumok, templomok nyitvatartása nem veszi figyelembe a turizmus jelenségeit, pl. a hosszú hétvégék idejét, a turisták látogatási igényét.
- A rendezvények összehangolásának, arányos időbeli elosztásának hiánya: gyakran tobzódnak az események, máskor programhiány jellemző; nincs az egész évre összeállított eseménynaptár; a rendezvények szervezői nem kommunikálnak egymással, nem vagy későn osztják meg az információkat, ld. Pataki Nyár 2009.

III. A turisztikai desztináció menedzsment (TDM):

MEGHATÁROZOTT, A TURISTA SZEMPONTJÁBÓL EGYSÉGNEK SZÁMÍTÓ TERÜLET
TURIZMUSÁNAK KOMPLEX SZAKMAI IRÁNYÍTÁSA ÉS FEJLESZTÉSE.

A turisztikai desztináció menedzsment szervezetek:

„... alulról felfelé építkezve, az önkormányzat, a turizmusban érdekelt vállalkozások, a lakosság, szakmai és civil szervezetek önkéntességen alapuló egységeként működnek, és ... a marketingen, az információ-szolgáltatáson túl a termékfejlesztés és az adott térség összes turisztikával kapcsolatos szakmai és menedzsment feladatait ellátják.” (TDM-pályázati útmutató)

A turizmus irányítását végző szervezet (TDM-szervezet):

- valamennyi turisztikai jellegű feladatot ellátja, úgy, hogy az esetleg fennálló párhuzamokat megszünteti, a „gazdátlan” feladatokat elvégzi, a turizmus szereplőit összefogja, tevékenységüket térben és időben összehangolja, a hiányosságokra rámutatva támogatja új termékek létrehozását, elősegíti a turisztikai termékek fejlesztését, a szolgáltatások javulását;
- a turisztikai piac vizsgálata, valamint Sárospatak és környéke piaci helyzetének elemzése után átfogó marketingtervet készít, amely kiterjed az egységes arculat kidolgozására, márkáépítésre, a turisztikai termékek fejlesztésére, a célközönség meghatározására, a marketingeszközök létrehozására és az értékesítési terv elkészítésére;
- elkészíti azt a fenntarthatósági és fejlesztési tervet, amely a projekt befejezése, ezzel együtt a támogatási összeg és az önerő – akár 53 millió forint – összegének felhasználása után biztosítja a létrehozott szervezet önálló talpon maradását és további fejlesztésének lehetőségét, mind technikai, mind humán és szellemi (know-how) téren;
- olyan munkaszervezettel rendelkezik, amely magában foglalja a Tourinform-iroda erőforrásait, valamint a terület turisztikai szereplőinek és tevékenységének összefogását végző menedzsmentet, azaz 2 fő állandó Tourinform-irodai munkatársat, 1 fő projektmenedzser és 1 fő menedzser-asszisztens munkatársat, a turisztikai szezonban kiegészítő munkaerővel kiegészítve.

IV. Javaslatok az önkormányzat felé, Sárospatak imázsának javítása, a turizmusból származó bevételek növelése, és a TDM-pályázatnak való megfelelés érdekében:

1. A TERMÁLFÜRDŐ városunk legnagyobb turisztikai vonzerejű vállalkozása, amely immár kft. formájában, piaci alapon működik, ezért minden, a működése hatékonyságát erősítő tényezőt messzemenően figyelembe kell venni, így az elnevezését is.
A végardói fürdő nevének ki kell fejeznie a fürdő vizének TERMÁL jellegét – ami a tapasztalatok szerint gyógyhatású is –, földrajzi elhelyezkedését: SÁROSPATAK, valamint érdemes figyelembe venni az Internet elterjedéséből fakadó szokásokat, azt, hogy keresésénél a találatok abc-rendben listázódnak, így a névválasztásnál az abc elején álló kezdőbetűre kellene törekedni: BODROG, BODROG-PARTI vagy ARDÓ.
Így a termálfürdő elnevezése szerencsés esetben pl.
BODROG TERMÁLFÜRDŐ SÁROSPATAK
A termálfürdő wellness részének elkészültekor érdemes egy nemzetközileg érthető és elfogadott elnevezést választani, a wellnessfürdő számtalan szolgáltatására utaló SPA szót beiktatni, ami pl. Bodrog Thermal Spa Sárospatak lenne.
2. SÁROSPATAK HONLAPJÁNAK arculata nagymértékben befolyásolja az Internet-használó közönség benyomását a városról, így az utazásról szóló döntését is. A honlap jelenlegi felépítése informatív, első látásra is nagyon sok információt áraszt, ezért a helyi lakosság méltán kedveli a www.sarospatak.hu-t. A kívülállók, a szabadságukat tervezők számára viszont a honlap arculata, a hatalmas adag információ özöne miatt kedvezőtlen, hiszen nem egy nyugodt, a kulturális örökségére büszke kisváros képét idézi fel.
Javaslatom egy KEZDŐLAP KÖZBEIKTATÁSA, amelyen a városról készített fotó(k) és egy üdvözlő felirat megnyugtató, barátságos, de mégis izgalmas képet sugározna Sárospatakról, ahol a képek nosztalgikus vagy történelmi hangulata mellett 3-4 pont közül választhat az olvasó: Közéleti hírek, Turizmus, Kistérség/térség és pl. Gazdaság. Így a kezdőlapról lehet eljutni, a közéleti hírek ponton keresztül a jelenlegi honlap-arculathoz.
Jó példa testvérvárosunk, Krosno honlapja: www.krosno.pl
3. A MÉDIA JOBB KIHASZNÁLÁSA előnyös lenne a TDM-mel kapcsolatos információk átadására, a Sárospatak Turizmusáért Egyesület, mint helyi TDM-szervezet népszerűsítésére. Mivel Sárospatak város önkormányzata több médium tulajdonosa – Zemplén Televízió, Zemplén Hírlap – kérem a lehetőségét a TDM-információk rendszeres közzétételére, hetente, ill. minden lapszámban egy meghatározott felületen.
4. A TESTVÉRVÁROSI KAPCSOLATOK ELMÉLYÍTÉSE a jelenlegi szintről egy sokkal konkrétabb, mindennapi együttműködés szintjére kívánczik, ahol elsősorban a turizmus kínált lehetőségeken van a hangsúly. Szeretnénk nyári cserediák programot elindítani, ami 1-1 lengyel és német nyelvű diák sárospataki elszállásolásának, ellátásának terhére jelentené.
A testvértelepüléseken rendszeresen megszervezett turisztikai vásárokon való megjelenés elengedhetetlen a kölcsönös információ-szolgáltatás megvalósítása érdekében.
5. A városunk közterületein elhelyezett INFORMÁCIÓS TÉRKÉPEK, INFORMÁCIÓS TÁBLÁK FELÚJÍTÁSÁT, a táblarendszer kiegészítését a TDM-tervekkel összehangolva kellene megvalósítani, ami az egységes arculat, azonos arculati elemek alkalmazását lehetővé tenné. Javaslom, hogy az önkormányzat illetékes osztályának ilyen irányú terveibe avassa be a TDM-szervezetet. A fent említett „turisztikai jellegű” szemlélet valóban a mindennapok tevékenységi szintjén kell megnyilvánuljon.

6. A rossz állapotú TÚRAÚTVONALAK, KIRÁNDULÓHELYEK KARBANTARTÁSÁT javaslom megoldani, a Kommunális szervezet hatáskörében, vagy a TDM-szervezeten keresztül, közcélú munkatárs biztosításával, amennyiben arra lehetőség áll fenn.
7. Kíváncsú lenne a városi nyilvános WC nyitvatartási idejének meghosszabbítása, javaslom a NYILVÁNOS WC NONSTOP MŰKÖDTETÉSÉT megoldani. A pénzügyi kezelés problémájának megoldására nyugtaadó automata használható.
8. Nagyobb figyelmet szükséges fordítani a SZÁLLÁSDÓK ELLENŐRZÉSÉRE, különösen a Termálfürdő környékén és különösen hétvégén.
A rendszeres ill. szűrőpróba-szerű helyszíni ellenőrzésnek ki kell terjednie az idegenforgalmi adó befizetésének vizsgálatára, az engedély nélküli szállásadás kiszűrésére és a szálláshelyek minőségi megfelelőségére is. Ezt a feladatot hatósági személy megbízásával vagy a TDM-szervezettel kötött megbízási szerződés keretében, közcélú munkatárs alkalmazásával lehet megoldani.
Az ellenőrzési tevékenység megoldása mindenki számára előnyös, célja nem önkényes:
az adófizetés elkerülésének megakadályozása érdekében,
a tisztességesen tevékenykedők hátrányos helyzetbe kerülésének kivédése végett,
a turisták számára az ellenőrzött és minősített szolgáltatások igénybevételének lehetősége miatt, hiszen nem lesz visszatérő vendég, akit becsapnak,
a város imázsának javítása kiemelkedő jelentőségű, közös érdekünk!
9. A TDM-pályázat értelmében „*a helyi TDM szervezet összetételére vonatkozóan, minden esetben a szervezet tagjai (egyesületi tag, ill. kft-ben tulajdonos) kell, hogy legyenek:*
- *az érintett települési önkormányzat(ok),*
- *az érintett desztinációban működő önkormányzati többségi tulajdonú illetve fenntartású turisztikai intézmények (pl. fürdő, múzeum)...*”
ezért javaslom a turizmushoz köthető önkormányzati intézmények, nonprofit kft-k belépését a TDM-szervezetbe, önállóan, teljes jogú tagként, valamint a szoros együttműködés a marketing és a termékfejlesztés terén, szolgáltatások elszámolása egymás között önköltségi alapon.
10. A TDM-szervezet összetételére vonatkozó előírások megkövetelik az idegenforgalmi adatok ismeretét (*legalább legyen tag az adott desztináció szálláskapacitásának (férőhely) legalább 30 %-át vagy a desztináció területén eltöltött vendégéjszakák 40%-át biztosító szállásszolgáltatók*), ezért kérem az illetékes hatóságot – jegyzőt – a pályázathoz szükséges idegenforgalmi adatokba való betekintés engedélyezését a TDM-szervezet projektmenedzsere részére, a vonatkozó szabályok betartása mellett.
11. A vendégek tartózkodása után beszedett idegenforgalmi adó (IFA) Sárospatakon jelenleg 250 forint / éjszaka minden személy után, kivéve a 18 év alatti és a 70 év feletti személyeket.
A beszedett IFA összegének duplája állami támogatásként érkezik az önkormányzathoz, ami más ágazatokra nem jellemző mértékű támogatás.
Sárospatak önkormányzata az állami támogatással kiegészített IFA 20%-ával a TDM-szervezetet támogatja, vagyis közvetlenül a turizmusba visszaforgatja.
A turizmusra fordított másik jelentős tétel a Tourinform-iroda fenntartása, aminek éves összege megegyezik az állami támogatással növelt IFA 30%-ának megfelelő összeggel.
Így Sárospatak önkormányzata összesen az állami támogatással növelt IFA 50%-át a TDM-szervezet fenntartására fordítja!
Annak kimutatása, hogy Sárospatak önkormányzata az IFA 50%-át biztosítja a TDM-szervezet részére nem jelent többletterhet, viszont előnyt jelent több szempontból:

50% egy kiemelkedő jelzőszám, a TDM-pályázat értékelésénél többletpontot jelent (20%: 0 pont, 21-40%: 1 pont, 41-50%: 2 pont, 51-60%: 3 pont).

„A helyi TDM szervezetben résztvevő teljes jogú tag/tulajdonos önkormányzatok együttesen vállalják, hogy a TDM szervezet kiszámítható működésének biztosítása érdekében a projekt megvalósítás időtartamára és a projekt befejezésétől számított 5 éven keresztül az állami hozzájárulással megnövelt beszedett IFA minimum 20%-t a TDM munkaszervezet turisztikai fejlesztési és működési feladatainak ellátására biztosítják, vagy a TDM munkaszervezet kötelezően előírt minimális éves szakmai és működési forrásainak (ld. E1.2 pont) legalább 60%-t biztosítják és (erről nyilatkoznak és az önkormányzati határozatot/együttműködési megállapodást mellékelik).”

Sárospatakon kívül a desztináció önkormányzatai nem élnek az IFA beszédésének és ezzel az állami támogatás megszerzésének lehetőségével, így nincs forrásuk a turizmus feladatának végrehajtására és a turizmus fejlesztésére. A TDM-pályázat szerint vállalniuk kell, hogy *„az IFA bevezetése a desztináció által lefedett településeken a projekt befejezéséig bevezetésre kerül.”* Ha a települések Sárospatakhoz hasonlóan az IFA 50%-át a TDM-szervezet rendelkezésére bocsátják, jelentős mértékben hozzájárulhatnak a turizmus desztinációs szintű fejlesztéséhez.

12. A Tourinform-iroda a TDM-pályázat szerint a TDM-szervezet szakmai irányítása alatt kell működjön:

„A Helyi desztináció-menedzsment szervezet önálló turisztikai információs irodával rendelkezik. Valamennyi a desztináció által lefedett település turisztikai információ-szolgáltatási egységének a szakmai irányítását és koordinációját a helyi TDM szervezet veszi át.”

„Az önkormányzat(ok) továbbá vállalja(k), hogy megfelelő működése esetén, 5 éven belül kötelezően és teljes körűen átadja(k) az iroda működési és fenntartási jogosítványait a TDM Szervezetnek. Az önkormányzat nem csak ezt a felelősséget kell hogy átadja, hanem a feladatok végrehajtásához, ellátásához szükséges infrastruktúrát és forrásokat is biztosítania kell.”

„A munkaszervezet a front office-től elkülönülő back office irodával rendelkezik.”

V. A TDM-pályázathoz csatolni kell:

Képviselőtestületi határozat valamennyi teljes jogú tag önkormányzat részéről: *„Az IFA bevezetése a desztináció által lefedett településeken a projekt befejezéséig bevezetésre kerül, melyre a teljes jogú tag önkormányzatok kötelezettséget vállalnak.”*

Közép-távú Együttműködési Megállapodás (vagy azzal egyenértékű szerződés):

„Mivel a turisztikai kompetenciák átadása jogilag csak a két fél szerződése, megállapodása alapján lehetséges, így az önkormányzati hozzájárulás mértékét és nagyságát (önkormányzat rendszeres éves támogatása, természetbeni és egyéb hozzájárulása) az átruházott kompetenciák, feladatok, jogok és köteleességek körét az Önkormányzat(ok) és a helyi TDM szervezet között megkötött Közép-távú Együttműködési Megállapodás (vagy azzal egyenértékű szerződés) rögzíti és szabályozza – kiemelten:

- *turisztikai információ-szolgáltatás (pl. Tourinform Iroda) szakmai irányítását és koordinációját a helyi TDM szervezet végzi,*
- *desztinációs szintű települési és térségi marketing feladatok esetén a helyi TDM szervezet kompetenciák világos meghatározása,*

- *desztinációs szintű rendezvény- és programszervezési feladatok esetén a helyi TDM szervezet kompetenciák világos meghatározása,*
- *Önkormányzati Idegenforgalmi Bizottság és a helyi TDM szervezet közötti kompetenciák megosztásának egyértelmű rögzítése, idegenforgalmi referensi poszt (illetve ha van osztály) és a helyi TDM szervezet közötti kompetenciák megosztásának egyértelmű rögzítése,*
- *desztinációs honlap üzemeltetési, fejlesztési és tartalom-menedzsmentjéhez tartozó kompetenciák átadása a helyi TDM szervezetnek: az önkormányzat vállalja, hogy informatikai fejlesztésében az alapvetően turisztikai információ-szolgáltatási céllal kialakított desztinációs web-felületeket a helyi TDM szerkeszti, üzemelteti és fejleszti. Az önkormányzati web-portál átlinkeléssel biztosítsa a desztinációs turisztikai TDM IT rendszerhez való közvetlen hozzáférést.*
- *Az önkormányzatok a turizmust érintő döntéseik előterjesztéseit a helyi TDM szervezetek számára véleményezésre megküldik és a TDM szervezetek javaslatait döntéseik meghozatalánál figyelembe veszik.*

TDM szervezet elláthat az önkormányzattal megkötött Közép-távú Együttműködési Megállapodásban (vagy azzal egyenértékű szerződésben) rögzítettek szerint egyéb feladatokat is (pl. városmarketing feladatok, rendezvényszervezés, teleház működtetése, kiránduló ösvények karbantartása, projektmenedzsment, IFA beszédés), megfelelő források és a szükséges feltételek biztosítása mellett. Az egyéb vállalt feladatok ellátása, azonban nem akadályozhatja a TDM turisztikai magfeladatok magas színvonalú szakmai ellátását. A TDM Szervezet feladatainak ellátása elsődlegesen és kiemelten turisztikai kell, hogy maradjon.

A Helyi desztináció-menedzsment szervezet önálló turisztikai információs irodával rendelkezik. Valamennyi a desztináció által lefedett település turisztikai információ-szolgáltatási egységének a szakmai irányítását és koordinációját a helyi TDM szervezet veszi át. Tourinform Iroda nem lehet önálló jogi személyiségű tagja a TDM szervezetnek. Azon a településen, ahol működik Tourinform-iroda, ott a TDM szervezet információ-szolgáltatási funkcióját a Tourinform-iroda látja el.

Az önkormányzat(ok) továbbá vállalja(k), hogy

- *megfelelő működése esetén, 5 éven belül kötelezően és teljes körűen átadja(k) az iroda működési és fenntartási jogosítványait a TDM Szervezetnek. Az önkormányzat nem csak ezt a felelősséget kell hogy átadja, hanem a feladatok végrehajtásához, ellátásához szükséges infrastruktúrát és forrásokat is biztosítania kell.*
- *A teljes addigi jogosítványok átadása esetén garanciális elemként elengedhetetlen egy záradék nevesítése a Közép-távú Együttműködési Megállapodásban (vagy azzal egyenértékű szerződésben), mely szerint amennyiben a TDM megszűnik, vagy működése ellehetetlenül, akkor a helyi önkormányzat köteles biztosítani és működtetni a turisztikai információ-szolgáltatást a korábbi feltételeknek megfelelően (pl. a Tourinform Irodát).*

Minden más kérdésben a névhasználati szerződés és annak mellékletei az irányadók.

A munkaszervezet a front office-tól elkülönülő back office irodával rendelkezik.”

A turizmus többi szereplője felé is javaslatokat fogalmazunk meg, a szolgáltatók, a szakmai és civil szervezetek felé, hiszen:

„A desztinációs szintű turizmusirányítási rendszer, ennek felelőssége és a döntéshozatal a turizmus tényleges szakmai szereplőinek kezébe kerül, ezért

- a TDM szervezet fő tulajdonosi (törzstőke, alapító tagok), vezető és döntéshozó testületeiben (pl. elnökség, választmány, felügyelő bizottság, taggyűlés, közgyűlés) nem lehet önkormányzati többség (kizárólag a teljes jogú önkormányzati tagságot értjük ez alatt.),
- a helyi TDM szervezet elnöke, menedzsere nem lehet önkormányzati és kistérségi társulási tisztségviselő, munkatárs, illetve önkormányzati képviselő.”

„...a szervezet tagjai (egyesületi tag, ill. kft-ben tulajdonos) kell, hogy legyenek:

...

- legalább egy civil szervezet legyen tagja

- vállalkozások, ezen belül

- kereskedelmi és magán szálláshelyek képviselői

(legalább legyen tag az adott desztináció szálláskapacitásának (férőhely) legalább 30 %-át vagy a desztináció területén eltöltött vendégéjszakák 40%-át biztosító szállásszolgáltatók)

- a Helyi TDM szervezet tagjainak minimum 10%-a legyen egyéb szolgáltató, vállalkozás és a turizmushoz közvetlenül, illetve közvetve kapcsolódó szolgáltató képviselője (pl. vendéglátó, kereskedelmi egységek képviselői, turisztikai vonzerők tulajdonosai/működtetői, közlekedési vállalat)

Ez utóbbi arányokat közvetve TDM Szervezeti egyesületi tagsági/tulajdonosi jogviszonyon keresztül is lehet biztosítani.”

„TDM szervezetek esetén kötelező szakmai feladat, hogy a tulajdonosokon kívüli, a TDM működésébe bevont szolgáltatókkal szolgáltatási szerződést kell kötni a fenntarthatóság és a helyi partnerség biztosítása érdekében.”

„A TDM szervezet működési területén érintett nemzeti park igazgatóságok, állami erdészeti zrt-k, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok kötelező megkeresése igazolható módon megtörtént (egyeztetési kötelezettség).

A jövőben előnyt jelent a fenti szervezetek ROP turisztikai pályázatainak támogatása során, ha ezek a szervezetek a fejlesztés szempontjából területileg érintett helyi TDM szervezetnek tagjai vagy valamilyen formában együttműködő partnerei (ezt helyettesítheti térségi szervezeti együttműködés is).”

A TDM-szervezetnek saját bevételt eredményező tevékenységet is folytatnia kell:

„A TDM munkaszervezet minimum a projekt megvalósítása alatt és a projekt befejezésétől számított 5 éven keresztül igazoltan kiszámítható működési, finanszírozási keretfeltételekkel rendelkezik, és ez kellő részletezettséggel bemutatásra és indoklásra kerül a TDM Fejlesztési és Fenntarthatósági Programban.”

„A TDM szervezet gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a kiszámítható szakmai működésének biztosítása érdekében a TDM szervezet rendelkezésére álló éves forrásoknak 100-50 ezer VE (vendégéjszaka) közötti desztinációk esetén el kell hogy érje az évi 20 millió forintot.”